

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorozt 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alkalmán jutányos áron vétetnek fel. Helyegdíj minden külön bejelölésért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újsónapság sora 50 kr.

Nyilttári közlemények minden petit sora 50 krajczár.

Hirdetéseket felvételnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. a.)

Kéziratok nem adnak vissza.

Előfizetési árak

helyben, vagy postán küldve:
Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 „ „
Negyedévre . . . . . 2 „ 50 „
Egy hónapra . . . . . 1 „ „

Egyes szám 4 kr.

Alap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizetési helyben:

Teljes K. Lajos könyvkereskedésében, és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. alatt.)

Augusztus 2.

Főhívás Debreczen hazafias polgáraihoz!

Csak pár nap választ el bennünket aug. 2-dikától, mely 43-dik évfordulati napja az 1849. aug. 2-diki debreczeni csatának, melyben hazánk szabadságáért annyi hős áldozta fel életét. E hősök felett domboruló sírhalom nem takarhatja el, a tovatűnő idő nem ragadhatja el magával az ő dicső tetteiknek emlékét, mert szívünkben él az ma is és élni fog, míg a földön magyar szív dobog. A hálás nemzedék minden évben felújítja az emléket, s kegyelettel keresi föl a sírhalmokat, melyek alatt a névtelen dicső hősök nyugosznak. Főiskolánknak magyar irodalmi önképző társulata s a szünidőre bentmaradt felsőbb tanuló ifjuság, mint minden évben, úgy most is megünnepli a hősök önfeláldozásának nagy napját s hazafias tisztelettel hívja fel Debreczen lelkes polgárait, hogy aug. 2-dikán délután a hősök emlékének tiszteletére rendezendő ünnepélyen minél számszerűbben megjelenjen s ezáltal a kegyeletlen ünnepély magasztosságát émelni sziveskedjenek. Az ünnepély sorrendje a következő:

I. S z a k a s z.

1. Gyülekezés a főiskola előtt fél öt órakor.
2. Kivonulás a honvéd-sírokhöz 5 órakor.
3. Hymnus. Erkeltől. Előadja a városi dalárda.
4. Emlékbeszéd. Irta és felolvassa Diószegi Mihály 4. éves hittanhallgató.
5. Szentelt dalok. Mosonyitól. Előadja a városi dalárda.
6. Hősök sirján. Irta: Jánosy Zoltán. Szavalja Szilágyi Imre 4. éves hittanhallgató.
7. Szabadság dal. Huber Károlytól. Előadja a városi dalárda.

II. S z a k a s z.

8. Bevonulás a honvéd síroktól az Emlékertbe.
9. Honfi dal. Gál Ferencztől. Előadja a városi dalárda.
10. Szavalt. Előadja Nagy Kálmán 4-ed éves joghallgató.
11. Szózat. Egressytől. Előadja a városi dalárda.

Debreczen, 1892. júl. 30.

Szilágyi Imre

ünnepély rendező biz. jegyző.

Igazságügyi palotánk.

Debreczen, aug. 1.

(Sz.) Városunk közgyűlése az igazságügyi palota építésének kérdésével foglalkozott legközelebb. Szóba került az építkezés helye; mire nézve kifejezésre jutott az a nézet is, a mely a város szélén eső váruduczai kincstári célra szolgáló telket tartaná erre alkalmasnak, mint a mely feltehetőleg jutányosan megszerzhető, másfelől pedig a vasuti állomás közelében fekvése miatt előnyös a vidéki jogkereső közönségre.

Lehetetlen e rendkívül fontos kérdéssel kissé behatóbban nem foglalkozni s rá nem mutatni, hogy mi képtelen dolog lenne az, ha e terv fogadtatnék el.

A várost, a mikor az igazságügyi palota számára helyiséget ajánl a kormány, csak két érdek vezetheti, nevezetesen első sorban magának az igazságszolgáltatásnak, másodsorban a város fejlődésének érdeke.

Az igazságszolgáltatásnak érdeke az, hogy a törvénykezés helyisége lehetőleg a város központján feködjék és pedig első sorban azért, hogy azt a városban lakó jogkereső közönség, a város minden részéről egyaránt könnyen megtalálhassa, másfelől azért, hogy meg legyen könnyítve helyzete az igazságszolgáltatás munkásainak is. — E munkások száma pedig igen nagy, sokkal nagyobb, sem hogy városunk akármelyik felre eső részében, az azon rész meglepedett lakosai mellett ezek a letelepedésre elegendő helyet találjanak. E munkásokhoz tartozik az ügyvédi kar is, mint a melynek hivatása az ügyfelek képviselése, a kik egy félreeső városrészben szintén

nem csoportosodhatnak, vagy ha csoportosodhatnának: az esetben távol esnének az őket megdélő kereső közönség legnagyobb részétől.

Ha pedig a városnak egyik szélső része nem alkalmas arra, hogy az igazságszolgáltatás munkásai azon a részen helyezhessék el magukat, ha annál fogva azok kénytelenek az igazságszolgáltatás helyiségétől távoli részekben lakni: akkor nem kell magyarázni, hogy e különben sem irigylendő helyzetű munkások állapota lenne egy kéllőleg meg nem gondolt intézkedéssel rendkívül megterhelve.

E kérdéssel felületesen, tárgyismeret nélkül, dilettans módon foglalkozni nem szabad.

Figyelembe kell venni apróra mindent, mit igazságszolgáltatási érdekünk követel.

Nem szabad felednünk, hogy hivatalnoknak, bírónak, ügyvédnek, ügyfélnak, az igazságszolgáltatásban pontosan meg kell a megjelenésnek idejét tartani; nem szabad feledni, hogy a hivatalos idő délelőtt 12-ig tart s délután 2 órakor már kezdődik; és hogy ezen segíteni, e részben a hivatalnokokon könnyíteni nem lehet, mert így is, ezen erőfeszített munka mellett is, hátralekban áll az ügyek jelentékeny része.

Már most vajon humánus eljárás volna-e annak tenni ki ezen a munka alatt roskadozó munkásokat, hogy a mikor 12 óra elérkezéssel testben, lélekben kifáradva abban hagyják a dolgot, a mi rekkenő hőségű, öntözetlen, az izzó homokporával kevert levegőjű, árnyéktalan utcáinkon, hogy onnan a város szélére lakásukhoz érkezzenek, megebedhessenek s 2 órára már ismét hivatalban lehessenek, úgyszólván futva legyenek kénytelenek az utat megtenni s nem felüldülve, de még jobban kicsigázva térni vissza s végezni a munkát, — mely, jól megjegyezzük: szellemi munka, minek fárasztó voltáról a laikusnak fogalma sincs.

A városnak váruduczai részét hagyjuk meg a vasuti alkalmazottak számára; azok természetesen az ottani elhelyezkedésre vannak utalva; ne teremtünk mi ezek számára az ottani lakások árának természetellenes felcsigázásával veszedelmes helyzetet, illetőleg ne kényszerítsük azokat, hogy ott hagyva kéznél fekvő lakásaikat, a város ellenkező részére, tehát alkalmaztatásuk színhelyétől távol eső helyekre legyenek kénytelenek vonulni.

Azzal az érvvel, hogy a bírósági helyiségnek a vasut közelében elhelyezése előnyére volna a vidékről bejövő jogkereső közönségnek, — tán foglalozni is felesleges, mert hiszen ez érve csak a teljes tájékozatlanság fogadhatja el, amennyiben a vidéki közönség, — kivéve a személyes megjelenés és megjelensre idézés rendkívül kevés számú esetét, továbbá a tanuképeni idézést, — nem az igazságügyi palotát, hanem az ügyvédek keresi föl, arra nézve tehát a bírói székhelynek a vasuthoz közel vagy távol fekvése, egyaránt közömbös; s mert továbbá a vidéki ember, ha már egyszer törvénykezési ügyben Debreczenbe kellett jönnie: egyúttal elvégzi itt más egyéb, bevásárlási stb. teendőit is és mi nem látjuk, hogy kereskedőink igyekeznének a vidéki közönség iránti figyelemből üzleteikkel a vasút felé, — a város szélére húzódnai, hanem igenis, a ki csak teheti, igyekszik boltjával a város közepén foglalni helyet. No már a kereskedőkkel csakugyan személyesen végez minden vidékről bejövő, ha tehát

igaz volna az, hogy a vasut közelében fekvése valamely a közönség érdekét is szolgáló helyiségnek: előnyvel jár, nem hisszük, hogy az ilyen előnyök iránt élénk érzékkel bíró kereskedelem, ezt idáig fel ne fedezte volna. — De meg nem feledjük azt sem, hogy a mi vasuti forgalmunk bőven ad időt, a bármely irányból bejövő vidékieknek, hogy a törvénykezés csarnokát, ha az a város központján fekszik is: kényelmesen fölkereshessék s míg hazafele indulhatnak, addig, ha feltéve épen más tennivalójuk nincs: magukat akár agyón is unhasák.

Városunknak ez idő szerint két vasuti állomása van. Egyik a várud-utca, másik a nagy Hatvan-utca végén. Hát hol van abban az igazság, — ha már ilyen patentiözásra érdemes új találmányt a város szélére érkezőkkel kell harcolnunk, — hogy a n.-hatvan-utcai állomásnál érkezők vagy kénytelenek legyenek a várud-utcai állomáig tovább utazni (a mi tekintve, hogy a Hatvan-utcahoz beérkező vonat tartózkodási ideje természetesen mindég jelentékeny, — nem épen rövid időt igényel) — vagy pedig az egész városon keresztül utazni a cél eléréséig? Pedig azide érkező vidékiek száma, a főállomáshoz érkezőkéhez képest koránt sem csekély ám, mert ez állomásra érkezik: H.-Böszörmény, H.-Dorog, H.-Nánás, Alsó-Felső-Józsa, B.-Ujváros, Csege, Egyek, tehát mintegy 65 ezernyi népességgel a debreczeni törvényszékhez utalt jogkereső közönsége, — a főállomásra pedig: V.-Pécs, Tégla, Hadház, H.-Szoboszló, Kaba, P.-Ladány, esetleg a vasutal nem bíró, de azon a részen fekvő Nádudvar, Tetélen, Földes, tehát mintegy 60 ezernyi népességnek jogkereső közönsége.

Együtt ezuttal az igazságszolgáltatás érdekéről.

A mi a második érdekét, a város fejlődésének érdekét illeti, azt hisszük ahoz szó sem fér, hogy amikor egy emporialis épületemeléséről van szó, azt a városnak nem szabad olyan részére szorítani, a hol a fejlődésnek részletei már is megvannak, a hol a fejlődés elérhető határáig a fejlődés már eme létező feltételnél fogva is már vagy bekövetkezett, vagy okvetlenül bekövetkezni fog.

A várud-utcai rész fejlődésének természetes és áthághatlan határai vannak. A határvonalat a vasut és az azon túl fekvők vonják meg. E határvonalon túl tehát e részen a város az igazságügyi palota ittvaló felállításával sem fejlődhetik. A határvonalon belül való fejlődését pedig már biztosítja maga a vasut.

A város érdeke, ha azt úgy akarjuk föllátni, hogy az igazságszolgáltatás érdeke mellett megférjen, más nem lehet, mint a központra való építkezésével a központ fejlődésének gyűrűszerűleg terjedő szélesebb határok közt biztosítása. Ha akár kis-uj-utczának elejét, a városházával szemben levő rondaságok, ócska épületek megszerzésével; akár a város istállóját, az attól nagy-csapó-utca felé eső leütni való avullt épületek megvásárlásával; akár például a mostani pénzügyigazgatósági épületet építjük ki igazságszolgáltatási palotává, ezzel teszünk eleget nemcsak az igazságszolgáltatás, de vele kapcsolatosan a város érdekének is!

BELFÖLD.

Elfojtott lázadás. Deésről írják, hogy a Deés környékén lakó oláhok, bizonyára lázítás folytán, összeesküdtek a magyarság kiűzésére. Azzal akarták kezdeni munkájukat, hogy azokkal a tesvéreikkel egyidejűleg,

akik Vasvári Pál síremlékét szétrombolták, föl fogják gyújtani s porrá égetni Bethlen községet, a Bethlen grófok ősi fészekét s a szomszédos magyar falut. Bethlenben van a földmivelésügyi miniszternek, Bethlen Andráshoz grófnak is a kastélya. Az oláhok ez összeesküvésének azonban a hatóság még ideje korán neszt vette s rendelkezése a deési bonvédség teljes készenlétébe helyeztetett, Bethlenben pedig s a környéken csendőrséget konszignáltak. Az erős csendőrséget még most is cirkáli Bethlen környékén. Az oláhok látva a hatóság éberségét, csöndben viselik magukat. Az esetet különben nem tudni mi okból, idáig titokban tartották. Jobb pedig az ilyen dologgal nyíltan beszámolni.

Lukács László, a laczfalusi pap a mi nap memorandumot intézett a belügyminiszteriumhoz. A hírhedt magyarfaló ugyanis néhány elvtársával együtt gyűlést hívott egybe Nagy-bányára, csak hogy a szolgabíró feloszlatta a gyűlést, mely nem volt szabályszerűen bejelentve. Lukács erre megírta a dühös memorandumot, melyben követeli, hogy ezért a gyalázatos merényletért adjanak elégtételt, mert különben lázadás, polgárháború lesz a dolog vége. Ezért a memorandumát, mely különben is hemzsegett a lehető legerősebb kifejezésektől, most bűnpörbe fogták a laczfalusi papot. Papoleczy vizsgálóbíró már ki is hallgatta Lukácsot.

A tályai Kossuth-templom felszentelése. A hegyaljai evangélikus egyházmegye Miskolczon tartott közgyűlésének egyik legérdekesebb tárgya volt a tályai Kossuth-templom ügye, mely templom stilszerűen renováltván, felszentelését szeptember 19-ére, Kossuth 90-ik születésnapjára tűzték ki Kossuthot a felszentelésre az esperesség szép levelben hívta meg.

A király Pécsen. A miniszterelnök leirata szerint a király Pécsen tartózkodása alatt, szeptember 18-án, mindössze csak három küldöttséget fogad és pedig: a székeskáptalanét Dulánszky püspök, a megyéét Kardoss Kálmán főispán és a városét Aidingergoldarmester vezetésével.

KÜLFÖLD.

Gróf Hübner Sándor osztrák diplomata és író Bécsben meghalt. Az elhunyt már hosszabb ideje súlyos beteg volt, állapotja hol jobbra fordult, hol rosszabbodott, de baja kezdetől fogva nem kecsgettetett felgyógyulással, mignem a halál megváltotta szenvedéseitől.

Kolera-zavargások. Taskendben fegyveres erővel kellett elnyomni a kolera-pánik következtében keletkezett zavargásokat. Néhányan megöltek, többen megsebesültek. A Volgán egy megfigyelő hajót katonaságnak kellett megvédenie e földhódító nép ellen. A Volgán járó hajók legénysége megtagadta a szolgálatot. Száz meg száz munkás szökik el a munkaadótól a kolera-tól való félelemből.

Miniszterváltozás Ausztriában. Bécs, július 30. Mint jó forrásból jelentik, Prazak miniszter lemondott. Utódjaként Windischgrätz herceget és Thun gróf helytartót emlegetik.

Kormányválság Angliában. A minisztertanács azt határozta, hogy a felirátvita alkalmával felveti a bizalmi kérdést, s csak a szavazás után mond le.

A férfi s nőnem társadalmi egyenjogúsága.

IV.

(K. I.) A megelőző cikkben elmondott kiadomás elbeszélésből világosan kitűnik, hogy nem a férfiak, hanem a nők uralkodnak a világot. És inkább sziveskednek legalább kevés időre a t. ferjes hölgyvilág lemondani az uralomról s a férfi nemet egyenjogúsággal felruházni, mert köztudat szerint inkább a férfi-nem nyög a n. uralom alatt, mint a nőnem a férfi uralom alatt s mert utóbbi óriási szerepet játszik az emberiség történelmében. Világ kezdetétől a nőnem uralkodik azon mindenség felett, melyet a férfi emberiség minden irányban megalkot. Ő határoz, itél a férfi-szív felett, ő veri láncra, magához kapcsolja és erősen tartja meg foglyát. vagy eldobja magától, mint a gyermek a laptát, s kényelmesen, s fáradalom nélkül él s ha sorával meg van elégedve, boldog is.

Szegény férfinenem azt hiszi, hogy valóban ő kormányozza a világot. Igen, ő végrehajtója annak, mit a nőnem jó- vagy rossz kedvében parancsol. Szót kell fogadnia, mint eszed a gazdájának, különben jaj lenne azon férfinak, ki

neje parancsát áthágni vagy mellőzni merészelné, mert akkor nemcsak az asztalnál utolsó, hanem a neki kompetáló csókot is más kaphatja . . .

Hogy az egész világon hány férfi uralkodik neje felett, nem lehet tudni, de merem állítani, — hogy az nagyon csekély számot tehet.

Ha a szegény hivatalnoknak való férfi valami állapotot vagy hivatali ohajtana magának szerezni, tegye tisztelét a legelső rangú és befolyású hölgnél s ha az illető csak kis sé megnyerő arcú, jó testalkatú s ha finomul tud kezni csókolni, ha a becses pártfogásért alázatossan tud könyörögni s ha azon hölgy tetszését megnyeri, szerencsés, — mert a nő magasrangú férje előtt csak egy mosolygó szelid szó, parancs képében elég arra, hogy illetőnek a hivatal elnyeréséhez biztos reménye lehet. No de ki is bírna férjénél valakinek hamarabb hivatali eszközölni, ha egy szeretetre méltó feleség nem? . . .

A nő, ha szerencsétlen szenvedőt lát, ő az első szánakozó, részvevő s vigasztaló angyal. A nő hosszu éjeken át örömet viraszt a beteg ágya mellett csak azért, hogy a szenvedőnek ápolást nyújtson s ez által a fájdalom enyhítse. A nő imádkozni tanítja gyermekét s ártatlan szívébe becsépetti a vallásosságot; a nő jó honfiakat s leányokat nevel; a nő gyermekinek örangyala, szegények és árvák anyja, csatában megsebesült vitézek ápolója. A női szívből ered a jóság, ártatlanság, jótekonyság, tisztelét, szeretet, hála és dicsőség, mely beragyogja a világot. Ennyi sok szép tulajdonért a nők megérdemlik a férfi világtól, hogy becsülésben és szeretetben részesüljenek s egyenjogúagra emeltesse.

Fentebb azt állítam, hogy a nők uralkodnak a világot. Igenis, de nem oly értelemben, miként én szeretném őket látni. Most uralkodnak a házban a férfiek felett, kalapot viselnek s ha valami fontos dolgot akarnak kivinni, férfiek vagy kedveseik által végrehajtatják. En szeretném a nőket egészen önállólag működve látni és gyönyörködni bennök, — midőn azon nyílt, életküzdő területre lépnek, mely oly zavaros, mint a tenger, midőn a vihar által felkorbácsoltatva ide s tova hanyódnak.

Az egyenjogúsítás fölötté üdvös volna, a mennyiben nem nyomná olyan nagy teher csupán a férfi vállat, hanem kétfelől oszolva egyik felét viselné a férfi, másikat a nő. Két váll fölött nagyot könnyűne ugyanazon teher.

Jelen helyzetünkben a nők nem dolgoznak a produktumra, sőt kezeiken fog el nagyrésztben a férfiak keresménye és jövedelme.

Ezzel nem azt akarom mondani, hogy a nők elpazarolnák férjeik jövedelmét, hanem, hogy a ház fenntartására szükséges cikkeket ők szokták bevásárolni, tehát a nők ház fenntartási kiadása sok pénzt föltételez. Ezen kívül vannak mellékes kiadásai is: növegyetekre, jótékonykezeltü vigalmakra, Isten tudja mire nem?

A „DEBRECZEN” TÁRCSAJA.

A HONVÉD SÍRNÁL.
Hadd lobogjon az a zászló!
Mint hajdan e csataterén.
Elhunyt hősök hadi rendben
Állják körül itt ma, érzem . . .
Szinte látom mint villámlik
Szemükbe láng, kezükbe kard.
Mig ajkukon e büszke szó
Repül tova: föld a magyart!

Néztek im . . . miként vihar
Rohannak ők előre mind.
Fegyverdörög, halotti jaj
Hangzik, hová a szem tekint!
Nyomukban a halál arat,
De bár a seb mély, az se fáj:
Végző szavuk e szoba föl:
Mi elvérzünk, hazám te állj!

A szoldos had szétverve fut.
Kivira a szent győzelem.
De hajh! mégse, a zord való
Rut álomként játszik velem,
Hiába hullt el anyyi hős,
Bilincs között nyög a haza.
Az árulás, e rut démon,
Akkán kellett elhullnia!

Előttem áll Arad terén
Kilencez bitó s a pillanat,
Midőn a gaz Judás szaván
Kilencez hős élte megszakadt.

S azon szép összegecskék, melyeket különböző címek alatt ide-oda ajándékoznak, bár sokszor megerőltetve, mind csak a férfiak keresményéből telnek ki. Az ajándékokért mindenkor ők fogadják a köszönetnyilvánításokat.

Ha a férjnek nem tetszik könnyelműen elosztogatni keresményét s az ily kiadások ellen tiltakozni talál, bizonyára megbomlik a házi béke s következnek a siránkozások felhős napjai.

Ha az ily nők férjhezmenésük alkalmával csekély vagyont hoznak magukkal, egyenesen azzal állanak elő, hogy mi köze a férfinak az ily kiadásokhoz? Ők sajátjukból adakozhassanak s gyakorolnak jótékonyt.

A gazdag nőknek igazuk van ugyan, hogy ők vagyont hoztak a házhoz. De ám nem ők keresték azt, hanem ily öröklött vagyon, melyet az ősök karddal, észszel, becsületes munkával, uzsorával, vagy ki tudja mifele uton módon szereztek. Csak férfiak keresménye az, ha mindjárt örökség gyanánt szállott is a nőkre. Ez okból van értelme az egyenjogúságnak is, ha a nők önállóan rendelkeznek a vagyonnal, legyen joguk azt önállóan megkeresni, hogy saját megtakarításukból adakozhassanak tetszés szerint való célokra s ne szoruljanak a férfiak tárczáira, hanem saját keresetükből teljenek ki azok, mert a férfiak vállain úgy is igen nagy teher fekszik: első sorban a háztartás, — melyhez a nők is tartoznának járulni, ha már nem csak gazdasszonyok, hanem hivatalnokok vagy mesteremberek, — aztán a nagy adófizetés, gyermeknevelés stb.

A kereskedelmi és iparkamarából.

I.

Szállítók figyelmébe.

A munkácsi cs. és kir. katonai élelmezési raktár felügyelősége a közös hadseregbeli és honvédségi csapatok széna, szalma, tűzifa és kőszén szükségletének szállítására 1892 augusztus 9-ik napjának déli 12 órájára pályázatot hirdetvé, — a résztvenni óhajtok erről oly felhívással értesítetnek, miszerint az erre vonatkozó általános feltételek a kassai és munkácsi cs. és kir. hadélelmezési raktárnál megtekinthetők, vagy 32 krajczárért megrendelhetők.

Debreczen 1892 július 27.

A kereskedelmi és iparkamara.

II.

Iparos-vállalkozók figyelmébe.

A m. kir. államvasutak budapesti jobb parti üzletvezetősége régi rendszerű (t. i. nem Fairbanks féle) mozgatható mérlegek, hidmérlegek, súlyok fenntartása és javításának 3 évre leendő biztosítása iránt pályázatot hirdet. Pályázati határidőül 1892 augusztus hó 17-ik napjának déli 12 órájára van kitűzve. Miről az érdekeltek oly felhívással értesítetnek, hogy az erre vonatkozó pályázati feltételek az alulírt kamaránál (n.-hatvan-utca 1445 sz. a.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen 1892 július 27.

A kereskedelmi és iparkamara.

*S az a golyó, mely négy dicsőt
Zsarnok szóra kivégezte,
Oly rémesen tűnik elem . . .
Oh! hol késhet Isten keze?!*

*Majd felesírren nyirkos falak
Komor éjén a rabhílnes,
Csörrenése azt hirdeti:
Hogy a hon volt: de már ma nincs.
S az a sohaj, és néma jaj,
Midőn sirni tilkon szabad:
Oh! mindennél többet beszél,
Egy egész nemzetet sirat!*

*De nem . . . félre rém-látomány!
A szent haza nem vészett el!
Érte elhunyt hősök porán
A szabadság füve zöldel.
S a nép, mely a régi zászlót
Hősök sírján körül állja,
Ahitattal ezt susogja:
Édes a hősök nagy álma!*

Augusztus 2.

Erdey László.

A JÓ ÖREG MIKOLAI.

Rajz a lengyel társadalmi életből.
Írta: **Sienkiewicz Henrik**
(Folyt. és vége.)

Az öreg, ki egész szívvel csüngött Hanián, ez idő alatt örülként járt — kelt. Nem evett, nem aludt, ott ült szobája küszöbén, mert anyámon kívül senkinek sem volt szabad a beteg ágyához lépni. Magába fojtotta a mély fájdalmat, mely szívét dulta. Edzett volt a test fáradaival ép úgy, mint a sors csapásai-val szemben és mégis egy kis leány betegsége majdnem megtörte. Midőn végre a doktor fel-

III.

Szállítók figyelmébe.

A temesvári cs. és kir. 7-ik hadtest felügyelősége különböző helyeken állomásozó kö-zőhadseregbeli csapatok kenyér és zab szükségletének biztosítására 1892 augusztus hó 24-ik napjára pályázatot hirdetvé. — erről az érdekeltek azzal értesítetnek, hogy az erre vonatkozó részletes feltételek az alulírt kereskedelmi és iparkamara hivatalában (n.-hatvan utca 1445 sz. a.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen 1892 július 27.

A kereskedelmi és iparkamara.

Határidő-naptár.

Aug. 1. A zónai 6 behozatala a közigazgatásban
Aug. 2. Emkötőnap a honvéd-temetőben.
Aug. 6. Hangverseny a debreczeni színházi nyugdíjintézet javára.
Aug. 6. Dohánygyári munkások táncvigalma a nagyerdőn.
Aug. 15. Az építő iparosok faáru beszerzési szövetkezetének alakuló közgyűlése.
Aug. 23. Egyházközségi közgyűlés kezdete.

Ujdonságok.

* **Augusztus 1.** Ilyen csodát még alig értünk meg, mint a mai napon. Ma ugyanis egy negyedórával mindannyian megfiatalodtunk. Nem valami bübajos szer, hanem azon körülmény okozta ezt, hogy ma hozott be a zónaidő, melyhez eddig csak a vasutasok alkalmazkodtak, a közigazgatásba. Éjféle 12 órakor minden órát hátrább igazítottak egy negyedórával s midőn reggel felébredtünk, azon vettük észre magunkat, hogy megfiatalodtunk. E feletti örömlenket azonban megkeseríti, hogy a debreczeni toronyórák ezután is csak olyan rendetlenül fognak járni, mint eddig jártak!

* **Az augusztusi naptárból.** Ma reggel 4 óra 39 perczkor kelt föl a Nap s lenyugszik 32 perczrel 7 után; 31-én már 5 19 perczig késik a fölkelés s 6 óra 41 perczkor lesz napnyugt. Ezek szerint 1-én a nappal hossza 14 óra 53 percz, 31-én csak 13 óra 32 percz, egész havi rövidülést tehát 1 óra 21 percz. — A Hold megtelik 8-an d. u. 1 órakor, utolsó negyedét eléri 15-én kevéssel reggeli 8 óra előtt, megújul 22-én déltájban, első negyedbe lép 30-an d. u. 2³/₄ órakor.

* **A holnapi hazafias ünnepély,** melyet a főiskolai ifjuság rendez, igen látogatottnak ígérkezik. Az egyletek zászlók alatt fognak kivonulni a honvéd-temetőbe s holnap viszik ki legelőször az ács ifjuság lobogóját is, melyet májusban avattak föl. Bizonyos, hogy a honvéd-sírok megkoszoruzásáról se feledkezik meg a kegyelet. Hát a város házára föl húzóak-e valyon a nemzeti lobogót?

* **Halálra ítélrt rablőgyilkos.** A begecsi hatszoros rablőgyilkos Eünügyének vég-tárgyalását szombaton fejezte be a nagyvárad-i törvényszék Millie Gyula elnöke alatt. A vád-hatóságot Bulovszky József ügyész képviselte, védőügyvéd Weiszberger Lipót volt. A vizsgálat folyamán Gulyás János vádlott beismerte, hogy a gyilkosságot ő követte el, de a vég-tárgyaláson mindent tagadott. Tagadása közben gyakran ellentmondásokba keveredett. A vád-és védbeszéd után kihirdeték az ítéletet.

nyitotta a szoba ajtaját és boldogságtól ragyogó arccal sugta az előszobában várakozó fülébe: »meg van mentve!«, az öreg nem bírta tovább állni, olyat bögött mint a bivaly, a doktor lábához borult és zokogva ismétlé: »jóltevéom! jóltevéom!»

Hania gyorsan lábadt és a doktor most drágább kincse volt az öreg Mikolainak, mint saját szeme.

Fene gyerek, szolt minden alkalommal mialatt sürü bajuszát pedr, fene gyerek! Pompásan üli a lovat és ha ő nincs. Hania . . . még ki sem akarom mondani.

De ez esemény után körülbelül egy évvel az öreg is gyengülni kezdett. Egyesenes alakja megtört, meghajolva járt, nem veszekedett, nem hazudott többé. — Mikor kilenczvenedik évét is elérte, egész gyermekké lett. Madárkalitokat készített és egész madársereget tartott szobájában. Néhány nappal halála előtt már nem ismerte fel környezetét, de halála napján szelleme lángja még egyszer fellobbant. Anyám gyöngékedése miatt szülem külföldön voltak. Egy este Kazimírral, fiatalabb testvéremmel és Lajos páterrel, ki szintén megvé-nült már, a kandalló mellett ültünk. A zivatar által felkorbácsolt hőpelyhek az ablakhoz verődtek, a páter imádkozott, én Kazios felügyelete alatt a fegyvereket vizsgáltam át a hó-napi vadászatra. Hirtelen arról értesítetnek, — hogy az öreg Mikolai haldoklik. A tisztelendő ur azonnal a házi kápolnába ment, hogy elő-hozza a szentséget és én lélektelenül futot-tam az öreghez. Ott fekiadt az ágyon. Halvány, majd nem sárge és merev volt, de nyugodt és teljes öntudatnál. Majdnem egészén kopasz és hét sebhelylyel diszített feje igazán szép öreg katoná és derék ember feje volt. A szentelt gyertyák fénye bus világot vetett a falakra. —

mely szerint Gulyás János hatszoros gyilkosságban bűnösnek találtatva, kötélt általi halálra ítéltetett. Gulyás fellebbezett az ítélet ellen.

* **Egyházmegyei közgyűlés.** A debreczeni ev. reform. egyházmegyei közgyűléset Debreczenben, az egyház tanácstermében f. évi aug. 12-én tartja. Ez nap délután bírósági ülés; előtte való napon délelőtt egyházmegyei népiszkolai tanügyi bizottsági ülés, délután a szokásos előértekezlet tartatik.

* **Ki a legkitűnőbb tanító Debreczenben?** A debreczeni ev. ref. egyházközség minden évben 50 frttal jutalmazza a Szikszay-Gaal alapítványól azon tanítóját, kinek szorgalma úgy évközben, mint a közvizsgálatok alkalmával többi tanító társai felett kimutatja domináló felsőbbeségét. Ezt az arra küldött bizottságban rendezen nt. Némethy Lajos isk. széki elnök ur szokta referálni s ő, ki évközben is sorra látogatja az iskolákat, ez évben Boross Ferenc mester-utcai tanítónak ítélte e kitüntetést, mint a ki az I. és II. elemi iskolai növendékekkel páratlan sikert ért el. A megelőző években Lévy Lajos, Gaál József, Tóth Irma, Kulcsár Erzsike voltak a legkitűnőbb tanítók, kik e szép kitüntetésben részesültek. A tanító testület meg van nyugodva iskolaszéki elnökének igazságos ítéletében.

* **Lelkészválasztások.** A n.-károlyi egyházmegyeiben fekvő kis-majnyeni egyház Havas Gyula ottani hely. lelkész, ugyanazon egyházmegyében a szaniszlói gyülekezet Takacs Ferenc csomaközi segédlelkész, végre a n.-szalontai egyházmegyében levő sonkolosi egyházközség Nagy Elek sárközújlaki hely. lelkész választották meg lelkészeikül.

* **Munkások gyűlése.** A debreczeni közműves iparosok — Horváth Pál és Szabó Balint elnöke alatt — gyűlést tartottak tegnap d. e. a Mar, it-fürdő dísztermében, hogy megalakítsák, illetve szervezzék a debreczeni közműves iparos ifjuság betegsegélyező pénztárát. A gyűlésen a rendőrséget Kovács biztos képviselte, később Hajdu Gyula rendőraikapitány is megjelent, de rendőri beavatkozásra nem volt szükség, mert a gyűlés a legnagyobb rendben folyt le. Először felolvasták a polgármesternek a gyűlés megtartására vonatkozó engedélyt, aztán az alapszabály-tervezetet tárgyalták, melyet pontonként — csekély módosítással — el is fogadtak. Azon szakaszokra nézve, melyek iránt aggodalmak merültek föl, Horváth Pál és Szabó Balint készséggel szolgáltak magyarázattal és felvilágosításokkal s a gyűlés vezetőinek sikerült az aggodalmaskodókat minden tekintetben megnyugtani. A betegsegélyező pénztárba belépőknek a munkaadók is s a tagok 10 kr heti betétet fizetnek s e betétekből történi a segélyezés. Ha valamelyik tag megbetegedik, vagy baleset éri, 26 heten keresztül 2 frt 80 kr heti segélyben részesül, ezen felül még az orvosi és gyógyszerészeti költségeket is a pénztár fedezi. Utóbbi költségeket a 26 hét elmúltával is a pénztár teljesíti a beteg tag helyett. Ha pedig a beteg elhal, családja részére a temetési költség kiutalványoztatik. A kik verekedés, kicsapongás és iszákosság folytán betegednek vagy sérülnek meg, azok a táppénzre igényt nem tarthatnak. Ez igen czélszerű intézkedés, mert bekés és józan életre ösztönzi a munkásokat. Maga a betegsegélyező pénztár pedig a legnemesebb humanizmus ügyét szolgálja s már eddig is mintegy 240 tagja van s a beiratkozások még mindig folynak. A segélyezés helyes alapra van fektetve s bizonyos, hogy rövid idő alatt fogják az egyesülés jótékony hatását a tagok érezni. Gyűlés végén a választásokat ejtették

A szobában az általa táplált madarak csicse-regtek. — Az öreg egyik kezével mellére szoritotta a feszületet, mialatt a másikat a megtört állomhoz hasonló Hania borította csókjai-val. A pap belépett, megkezdődött a gyónás: aztán engem kívánt látni a haldokló.

— Uram és drága nagyságos asszonyom távol vannak innen, azért esik olyan nehezemre a meghalás. De maga itt van, aranyos ifju uracskám, földes uram . . . Lejzen gondja az árvámra . . . Megfizeti az isten. Ne haragudjék rám . . . ha vétettem valamben . . . bocsás-on meg. Rest voltam talán, de hü . . .

Elhallgatott és behunyta szemét, — de csakhamar újból felnyitá azokat és hangosan, mintha sietne, mintha már lélegzete nem bírná, felkiáltott:

Uracskám! . . . földes uram . . . az árvám . . . kezéidbe, ó én édes istene m . . .

— Aldom e bátor katoná, hü szolgál és becsületes ember lelkét! — fejezé be Lajos páter ünnepélyesen.

Az öreg megszűnt élni. Letérdeltünk holtteste mellé és hangosan rebegtük el a halotti imákat.

*
Azóta sok év mult el. A becsületes szolgáló burján ütötte fel a fejt. Szomorú napok viradtak reánk. Vad vihar elpusztította csöndes kis falunkat. Lajos páter már a sírban nyugszik, Marynia néni is eltemették már, nekem pedig tollal kell mindennapi kenyeremet megkeresnem és Hania . . .

Ha reá emlékszem, könyeim annál sürűbben omlanak . . .

hatszoros gyilkos... kötet általi halála... az ítélet ellen.

Közgyűlés. A közgyűlés... tanácsstermben... nap délután biró...

Debreczeni Községi Tanács. A községi tanács... a közvizsgálatok... felett kimutajta...

Iskolák. A n. karolyi... a gyűlés meg... a városi tanács...

Állás. A debreczeni... a városi tanács... a városi tanács... a városi tanács...

Halálok. A városi tanács... a városi tanács... a városi tanács...

Halálok. A városi tanács... a városi tanács... a városi tanács...

Halálok. A városi tanács... a városi tanács... a városi tanács...

Halálok. A városi tanács... a városi tanács... a városi tanács...

Halálok. A városi tanács... a városi tanács... a városi tanács...

meg s a segélyző pénztár tisztikara és választmánya... Horváth Pál. A választmány elnöke: Szabó Balint. Pénztárnok: Szöke Sándor. Jegyző: Sütő Sándor. Választmányi tagok: Nagyházi János, Bagi István, Fogarasi József, Elek Ferencz, Torma István, Kancza András. Póttagok: Gulácsi István, Burai József, Nemeti István, Tamáskovics Samuel, Dul József, Nemeti József. Ellenőrök: Gacsárdi Mihály és Somosi József.

Egy kis visszatekintés. Ma, aug. 1-én van 20 éve annak, hogy Debreczen városi tisztikarát az új közigazgatási törvények értelmében megalkotották. Az 1872-ik évi jul. 31 és aug. 1-én tartott tisztújítás alkalmával a főbb tiszti állások következőleg töltöttek be: Polgármester: Kovács Lajos. Főkapitány: Simonffy Imre. Főjegyző: Pap Ferencz. Tanácsnokok: Csáky Gergely, Poroszlav László, Karap Mór, Hanke Leó, Barsay István. Tiszti ügyész: Kovács Sándor. Első aljegyző: Csurka János. Árvászeki elnök: Szabó Balint. Közgazd.: Koszorus Lajos. Alkapitányok: Körner Adolf, Jenei István, Konti József, Ráb László és Ujfaluai Samuel. Főmérnök: Luchs Samuel. Főszámvívó: Szathmáry Sándor. Erdőmester: Török Pál. Főorvos: Tegze Imre. Csendbízott: Barcza Daniel. Mái bizos: Huszár Sándor. Levéltárnok: Laky Lajos. Szállásbízott: Scheitl József. Akkori időben Patay András (jelenleg csendőr-zredes) volt a főispán. — Ugyanezen időtől kezdve számítatik a városi tisztviselők nyugdíjképesége s az új szervezés következtében ekkor választatott el a közigazgatás az igazságszolgáltatástól. Nevezetes évforduló tehát a mai, új korszakot jelent egy a közigazgatás, mint különösen az igazságszolgáltatás történetében. A fent közölt névsorból, összehasonlítva azt a mai tisztikar névsorával, kitűnik, hogy a város régi tisztviselői közül sokan elhunytak, mások ellenben azóta magasabb tisztségekbe emelkedtek. Husz év múlva pedig a mai névsor fog mutatni nagy változásokat. De hiába, így van ez. Egyik nemzedék kidől s elfoglalja helyét a rákövetkező, újabb nemzedék. Vanitatum vanitas!

Az elpusztult tánczterem. — A szombati tűzvész tönkre tette, megsemmisítette a »Bika-szálloda« gyönyörű táncztermet. Tönkre ment a tánczigmalmak fényes tanyája, annyi ábrándnak, annyi édes titoknak színhelye! Rom és pusztulás uralkodik ott, hol bálók alkalmával ifjú párok szívei kötődtek kettős szövetséget, mely sok esetben maradtán-dóbb, mint a közép-európai hármás szövetség. Nem csoda tehát, ha a tánczterem elpusztulását az ifjuság fájlálja leginkább, — már tudniillik az ifjuságnak azon része, a melynek számára e ragyogó terem a földi mennyország előcsarnoka volt. A városatyákat, kik már régen túl vannak az ábrándok bohó korán, csak az anyagi kár érdekli. De mi az anyagi kár azon kárhoz képest, melyet az ábrándos ifjú szívek szenvedtek! Az anyagi kár megtérül a biztosítás által, de ki fogja kárpótolni az elpusztult ábrándokat! A költséget helyébe próza lépett, az aranyos tánczterem helyett füstös rom fogad bennünket. Tegnap és ma igen sok látogatója akadt az elpusztult teremnek. Csuffa van téve az egész terem. — Az északi oldalon nagy szélességen leszakadt a mennyezet, a keleti oldalon is nagy beomlás van, ezeken kívül számos kisebb-nagyobb lyuk tátong üresen. A mi a mennyezetből megmaradt, azt is pocsekká tette a víz. A parkett tele van piszokkal, törmelékkel, elszenesedett gerendákkal. A falrészek és a páholyok elég épen megmaradtak, de azokra is ráér a renoválás. Az értékes esillárokat elővigyázatból leszedték, mert attól lehetett tartani, hogy azok is leszakadnak. Szerencse, hogy a csillárok le nem szakadnak, mert azok bezúzták volna a földszinti ebédlő boltozatát is. Most tűnik ki, hogy a tánczterem építése egyáltalában nem volt szolidnak mondható. Az a stuktur olyan vékony, hogy azt kisebb katasztrófa is tönkre tette volna. A beléje illesztett nád és gyékénykeverék valóságos tűzfeszék, mely bizonyára lobbó vetett volna, ha a víz egyen nem itatja. A stukturon felül nagyon vékony tüntentes rétegről gondoskodtak, a katasztrófának tehát okvetlenül be kellett állani. Olyan az egész mennyezet, mint egy kártyavár s ha már a cifraszág kedvéért stukturát alkalmaztak, mégis lehetőleg gondoskodni kellett volna a tűbiztonságról, mely gondoskodás az építésnél hiányzott. Most persze a felelősség alól mindenki kiküvik, pedig nagyon érdekes lett volna annak idejében annak a kinyomozása, hogy miért kellett a Bika szállodat kétszer építeni? A jelenleg szenvedett kárbot okuljanak a városatyák s úgy eszközöljék az újra építést, hogy az minden kivánalomnak és biztonságának lehetőleg megfeleljen! A tűzrendőri vizsgálat kezdetét vette s első sorban is Balogh Mihály főmérnököt hallgatták ki. Hogy a tűz miként keletkezett: arra nézve még mindig nincs semmi biztos adat. A szállodai személyzet mindig csak azt hajtogatja, hogy kőművesek dolgoztak a padlásra s bizonyára valamelyiknek vigyázatlansága idézte elő a tüzet. Kévsz remény van rá, hogy a szigorú valóságot ki-lehessen deríteni, de jövőre, hasonló katasztrófák elkerülése végett szükséges, hogy a padlásra vezető ajtók hatósági felügyelet és ellenőrzés alatt álljanak. Akkor aztán meg lehet tudni, hogy ki és mikor nyitotta ki az ajtót s meg lehet állapítani, hogy ki a vétke. Most

erre s mmi támpont nincs. — A tánczterem renoválása mielőbb kezdetét veszi, nagyon szükséges is ez, mert egy pár napi eső az egész kételeetes épületet tönkre teheti. A városi tanács már meg is bízta a Gregerson-czéget, hogy a leégett tetőzetet állítsa helyre. A konyha fedelének helyreállítását ma meg is kezdték s az egész épületet még az őszszel mindenestre helyre hozzák. Magos György t. alügyész, Csurka tanácsnok és Balogh Mihály főmérnök biztattak meg a kárbeccsélssel. Az épületnek leégett része 56,000 frta volt biztosítva a Fonciere-biztosító-társaságnál, még pedig minden részt külön biztosítottak s biztosítva volt még az esetleges bérvesztés is. Így a város érzékeny kárt nem szenved, ennek dacára olyan intézkedések teendők, hogy a jövőben ilyen katasztrófák kikerültesse!

Gazdák figyelmébe. A gazdasági és intéző bizottság javaslataira megengedte a tanács, hogy a lesült Hortobágyról a gazdák jószágait — a szokott feltételek mellett aug. hó 4-étől kezdve az erdősegekbe, saját kaszálóikra hajthassák. Ideje volna már a Hortobágy csatornázásáról komolyan gondolkodni, mert ezen, évről-évre ismétlődő mizeria tönkre teszi vagyonunk egyik legjelentékenyebb részét, állattenyésztésünket!

Dalestély. A városi daleyilet, mely nagyban készül az országos dalárversenyre, szombaton ismét dalestélyt rendezett a nagy-erdei vígadóban, az utjabban betanult darabok bemutatása végett. A közönség, mely mindig nagy érdeklődést tanusit a dalestélyek iránt, most is szép számmal jelent meg s élvezettel hallgatta a szebbnél-szebb dalokat. Több darabot közkívánatra ismételni is kellett. Tektvete daleyiletünk komoly törekvésű, bizonyosra vehető, hogy a közelgő országos dalárverseny-ről szintén diadalal tér haza.

Debreczeni humor. A szombati tűzvész után, mely több jó és kevésbé jó szójátéka adott alkalmat, hallottuk a czepléd-utczán a következő párbeszédet: — Hova siet, komán? — Megyek a sült Bika-hoz! Balogh Mihály főmérnök talán nekem is ad egy darabot belőle!

Műkedvelői előadást rendezett tegnap este a Margit-fürdő disztermében a helybeli asztalos ifjuság. »A vöröshaju« cz. népszimű került színpadra, összevágó, élénk előadásban, a mi a műkedvelő iparos ifjuság haladása mellett bizonyít. Többen közülök a világot jelentő deszkák már otthonosan mozognak s játéku kevés kívánni valót hagy főt. Az előadás szép némafényt élvezte meg. előadás után pedig tánczvigalom volt. A tisztá jövedelem a czepléd-utczai új templom felszerelésének javára fordították.

A debreczeni supplikánsokat a dunántúli vidékeken nem igen szívesen látják. Mint halljuk, O-S z ó n y b e n az esperes (kinek fia pedig debreczeni deák), továbbá Komáromban Papp Gábor püspök mint armer reisendáreket nézik őset, kijelentvén, — hogy könyvükbe beírja, hogy vidékükön nem szokás supplikálni. Hát az ilyenek egyelőre csak annyit jegyzünk meg, hogy ezelőtt más aera járt a Dunántulon s tudunk rá esetet, hogy a debreczeni deákokat nagyon szívesen fogadták, — hanem ekkor még Czike esperes és Papp Gábor püspök ur szegény emberek voltak, rá emlékeztek, hogy nekik is jól esett a szíves látás — egykor. Hanem mikor valaki méltóságos czimmel a főrendiházban szónokolhat, elfelejti vénségére, hogy: »én is voltam v a l a h a.« (Beküldetett.)

Halálozás. Öszinte részvételt értesülünk róla, hogy Simon István gőzmalomtulajdonos s városi bizottsági tag ma reggel elhunyt. Simon Istvánban mi buzgó elvtársunkat gyászoljuk, a társadalom pedig munkás, törekvő tagját veszítette el benne. A haláláról kiadott gyászjelentés következőleg hangzik: Simon István szül: Tóth Mária, gyermekeivel Mariska, Gizella, István, Béla, Kálmán, Zoltán, Lajos; valamint Tóth Kálmán, mint sógor nejével szül: Kis Mária és gyermekeivel, ugy szintén az özszes rokonok nevében is a megszorodott szívvel tudatják a forrón szeretett jó férjnek, atyának és sógorának S i m o n Istvánnak folyó hó 1-én reggel 7 órakor életének 43-ik, legboldogabb házasságának 16-ik évében szívzselhűdés következtében történt gyászos elhunytát. Feledhetetlen halottunk hült temetési folyó hó 3-án d. u. 5 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a szent-anna-utczai 2524. sz. házunktól a kis-templomban tartandó ima után a czepléd-utczai temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Debreczen, 1892. augusztus 1-én. — Aldás és béke lengjen drága porrai felett!

Hála nyilatkozat. Elhunyt felejt-hetetlen kedves drága jó nőmnek a folyó évi július hó 30-án tartott vértisztességtételén lett bánatomat enyhítő megjelenésökört, a résztvevő nagyrödmű közönségnek, ártatlan kis fiam nevében is hálás köszönetemet fejezem ki. Koszorus Kálmán.

Lövészet. A július 31-én tartott lövészet alkalmával díjat nyertek: legjobb mely lövéssel Füst Ödön 1 db 2 frtos tallért, legjobb körlövéssel Dr. Bruttman ezredorvos 1 db 1 frtos tallért.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonok, jó barátok és ismerősök, kik telet-hetetlen jó férjem, illetőleg atyánk végtisztesség tételé alkalmából mely fájdalom munkát megjelenésükkel és részvétükkel enyhíteni szívesek voltak, fogadják ez uton is hálás köszönetünket. Özv. idősb Hanke Leoné és gyermekei.

A görögök új naptára. A görög-keleti vallás külön időszámításának napjai megvannak számlálva. Mint Beigrádból jelentik, Szerbia metropolitája köriratot intézett a görög patriarkához s orthodox egyház-főkhöz, melyben javasolja az új naptár elfogadását.

Irodalom és művészet. **Előfizetési felhívás.** »Kalaszok az életnek kenyerehez« című mindenféle szertartásra vonatkozó egyházi beszédek gyűjteményére.

Mindnyájan, a kik a gyakorlati lelkészettel foglalkozunk, érezzük a hiányát egyoly beszédgűjteménynek, melyben minden előfordulható alkalomra találnak megfelelő beszédeket. A legkitűnőbb tehetségnek is szüksége van arra, hogy a mások eszméi, gondolatai termékenyítő hatásukat új eszmék tereztésére ösztönözzék. Különösen ugyanazon egy alkalomnak különböző fellogása nagy hatással van új beszédek készítésére; sőt sokszor az alkalom sürgőssége kényszerít a kész beszéd föbb eszméinek ismétlésére is. A beszédgűjteményrel az eszméknek gazdag kincstárát akarjuk nyújtani lelkészársainknak, mely különböző írók és szónokoktól származván, gazdag kalaszgűjteményt fog tartalmazni amaz életnek kenyerehez, melylyel hiveinket táplálni szent hitvátságunk. Ha Isten segédelmét nyújtja szent törekvéseinkre — mint egy erdélyi lelkész társunk biztatva mondja — sikerülni fog; mert az egész ország fogja készíteni. Mi is úgy hiszszük, hogy a munkára eddig ajánlközöttak nevei keszeséget nyújtanak nekünk a megjelenő munkák jelességéről. Közreműködésüket felhívásunkra felajánlották eddig: Kun Bertalan, Kiss Áron, Szász Károly, Szász Domokos, Zelenka Pál püspök urak. Továbbá Fejes István, Antal Gábor, Szász Gerő, Lukács Ödön, Dolleschall Sándor Ede, Bachat Daniel, Horváth Sándor, Vargha József, Scholtz Gusztáv, Poszvek Sándor, Varga József, Takács József, Weber Samuel, Molnár Albert, Szylyeszter Domokos, Garzó Gyula, Petri Elek, Léway Lajos. — R-méljük, hogy e diszes csoporthoz még többen is csatlakozni fognak. A folyóirat 19 ives fűzetben évnegyedenként jelenik meg, Hornyánszky Viktor nyomdájában. Előfizetési feltételek: Egész évre 4 frt Felévre 2 frt Negyedévre 1 frt. Bolti ára fűzetenként 1 frt 40 kr lesz. Az előfizetésektől tesszük függővé a vállalat fenntartását. Az első fűzet f. év október havában fog megjelenni. Az előfizetési pénzeket vagy a megrendeléseket kérjük Hornyánszky Viktor urhoz (Budapest, Akadémiai épület) címezni. Szekesztők: **Könyves Tóth Kálmán** debreczeni és **Papp Károly** budapesti ref. lelkészek.

TÖRVÉNYSZÉK
Per egy világváros ellen. Mint a »Journal des Débats« írja, Páris külvárosai pórt akadnak indítani a főváros ellen, mert mindenféle piszkot a Szajnába vezet, úgy hogy a folyam vizét egészségtelenné teszik.

Közgazdaság.
Idei borteremésünk. Már körülbelül néhány év óta nincsen rendes szűretünk, — tavaly nagyon kevés borunk termett s az idén még kisebb lesz a hozam, mert a szőlőknek csak mintegy 30 százaléka fog termést adni. A mult évi termés megközelítőleg 3 millió hektoliter volt s az idén nagyon jó lesz, ha teremni fog 1—1.5 millió hektoliter. — Nem szükséges fejtegetnünk, hogy milyen jelentőségű hazánkra nézve, ha olyan kevés bor terem, mint az utóbbi években. Az idej borteremés kilátások nagyon rosszak, kivétel alá csak egy-két vármegye, illetőleg járás esik, a hol még tőrhető, részben középtermésre számítunk. Körülbelül 50—60 ezer kat. holdra rug a szőlőterület, a hol meglehetősen jó termésünk lesz és 40 ezer kat. holdra, a hol tőrhető hozamot remélnek, 100 ezer kat. holdon gyenge, azaz jóval közepen aluli lesz a termés és 100 ezer kat. holdon abszolúte nincs termésre kilátás. A mult években még közel másfél millió hektoliter bort vittünk ki s most legalább ugyanennyit kell behoznunk.

Közbányai sertésüzlet
A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.
Július 30.
a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 300—400 klgon felüli sulyban) 44.—45.—. 2. Öreg közép (páronkint 300—400 klg. sulyban) 42.—42.50. 3. Fialtal nehéz (páronkint 320 klgon felüli sulyban) —46.50— 4. Fialtal közép (páronkint 251—320 klg, sulyban) 47.—47.50. 5. Fialtal könnyű (páronkint 200 klgmgt terjedő sulyban) 47.50. 49.— II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronkint 280 klgon felüli sulyban) 42.50—43.50. 7. Közép (páronkint 220—280 klg, sulyban) 45.50—46.— 8. Könnyű (páronkint 220 klgmgt terjedő sulyban) 47.50—49.— III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronkint 260 klgon felüli sulyban) 46.—46.50. 10. Közép (páronkint 220—260 klg. sulyban) 46.—46.50. 11. Könnyű (páronkint 220 klgmgt terjedő sulyban) 47.—48.—. Sertés létszám: július 20 napján volt készlet 149,659 darab. A hizott sertésüzletirányzata: változatlan. — Hizalalni való sertés 16.— 18.—, malacz (4—11 hónapos korban) felhajtattott 325 drb.
Budapesti gabonatózsde. Július 30-án. Buza máj—jun. — pénz —.— áru, ószre 7.95 pénz, 7.97 áru. — Tengeri 1892 juli.— aug. 4.80 pénz, 4.82 áru. Zab tavaszra —.— pénz, —.— áru, ószre 5.50 pénz, 5.52 áru. — Káposztarepce aug.—szept. 10.80 pénz, 10.85 áru.

KIMUTATÁS
a debreczeni telefon hálózat beszélő állomásairól.

32. Angol királyi száll.	67. Dr. Kola János, ügyv.
69. Államvasutak állomás főnöke.	59. Kaszanyitzky E. üzlete.
75. Államvasutak üzletvezetője.	103. Komlóssy Arthur ügyvédi irodája.
34. Dr. Balkányi Emil orv.	47. Kohn Henrik főüzlete.
40. Dr. Balkányi Miklós, ügyvédi irodája.	23. Kohn Henrik főüzlet.
91. Dr. Balkányi Miklós lakása.	77. Klein Mór és Péterffy fakeskedők.
84. Bauer és társa gépgyára.	51. Dr. Legányi Gyula orvos.
36. Berger Henrik, iroda.	1. László Albert könyvkereskedése
8. Berger H. nyári lak.	74. Légszeszgyár
14. »Bika« szálloda.	53. Magy, franciaia bizt. társ.
65. Dr. Balkányi Ede, orv.	15. »Magyar király« kávh.
37. Berger Jenő műépítész lakása.	44. »Margit« fürdő
83. C. sino.	71. Matolcsy István épít. lakása.
70. Csanak József nagykereskedése.	48. Mentelep parancsnok.
8. Csanak J. nyári lak.	38. Osztrák-magyar bank
90. Dr. Csikos Sándor, orv.	10. Pavillon lakatnya (katonai kószentület).
18. »Debreczenei szerk.	24. Parragh Mór üzlete.
35. »Debreczeni Ellenőrszerk.	16. Parragh Mór gőzm.
55. »Debreczeni helyi vasút« irodája.	33. Dr. Popper Alajos, orv.
45. »Debreczeni helyi vasút« nagyerdő indóház.	31. Rendőr főkapit. magánlak.
104. Debreczeni Első Takarékpénztár.	87. Rendőr főkapitányság
2. Dohánygyár.	95. Rendőr alkapitányság I-ső kerület
20. »Debreczeni Hirlap«	27. Rendőr alkapitányság II-ik kerület.
28. Debreczen sz. k. város bejelentési hivatala.	45. Rendőr alkapitányság III. kerület éjjeli őrs.
49. »Dobos«-pavillon nagy erdőn.	41. Rendőr alkapitányság IV. kerület
52. Első magyar ált. bizt. társ.	56. Rendőrség az indóháznál
9. Epreskerti faraktár.	63. Rosenberg Albert özv. szállító
79. Első debr. fakeskedő társ. irodája.	5. Rothschnek V. Emil győgyosztára
17. Első debr. fakeskedő társ. főüzlet irodája.	30. Riesz Lipót czukrászdája
46. Főerdőmester.	99. Rothschnek W. Emil lakása.
68. Főispán.	78. Rösztler Richárd mérnök és építész vállalkozó.
6. Feischl Fülöp és Fiaczég.	108. Roos Jakab fakeskedő.
13. Füst Máttyás és Fiaczég és Áron Miksa czég.	109. Riez Henrik kocsi-gyáros.
86. Frohner szálloda	50. Szikszay Lajos építész vizgyára.
85. Glück Adolf pinczer ügynök.	17. Stern József és testv. kezési intézete.
103. Gebauer K. első hazai érczkoporsó-gyár temetkezési intézete.	21. Stern József és testv. faáru gyára.
89. Gondy és Egyéj népművészeti intézete.	7. Stern József és testv. czég üzlete.
60. Gebauer Károly érczkoporsó gyára	57. Tallér Ignác
62. »Hungária« kávéház	58. Termény- és áru közraktár.
102. Dr. Holländer Dezső	61. Turai Farkas irodája
81. Ipar- és kereskedelmi bank	96. Tűzoltóság
94. Iparegyesületi takarékos hitelintézet	29. Tóth Gyula vaskeresk
39. Istváni gőzmalom	32. Varga Ferencz építész
106. Dr. Irinyi István ügyvédi irodája.	76. Weisz Mózes és Fl. czég.
19. Keresk. és iparkamara	92. Weisz Sándor divat-üzlete.
66. Kegyelet temetkezési intézet	25. Városház (elnökség)
4. Kovács Gábor ügyvéd.	26. Városi főszámvívőség.
11. Közkórház	97. Vásártér (baromvásár).
101. Közgazdasági bank.	73. Zádor Lajos üzlete.
110. Közvágóhíd építési vállalata.	72. Zádorház (nyilvános).
30. Kunz József és Társa czég.	98. Vecsey Imre lakása.

Folyó hó 1-én a forgalomnak átadva volt 105 állomás. E hó folyamán bekapszoltattott 1 állomás. Lett 106 állomás. Megszint 0 állomás. Mai napon a forgalomnak tényleg átadva van 106 állomás. Debreczen, 1892. július 31-én.

Debreczeni telefon vállalat.
Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**
Felelős szerkesztés és lapkiadó: **Kósa Barna.**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
(Szerkesztőség és kiadóhivatal: nagy-uj-utca 1702. sz.)

Kaszanyitzky Endre
ELŐBB
Kuhinka I. K.
DEBRECZENBEN,
ajánlja üveg, porcellán, lámpa és háztartás cikkek nagyválasztékkal berendezett raktárát
nyáriidényre
különlegesen
Tükrözött kerti golyókat, gráczai aranyhalakat,
igen csinos
hal- és virágtartókat,
szabadalmazott
étel- és palackhűtő jégsekrényeket
legjobbnak bizonyult egészségi szódavíz készítéseket minden nagyságban.
Berndorfi chinaezüst és Alpacca evőeszközök
20 évi jótállás mellett.
Árjegyzékkel kívánatra bérmentve szolgálók.
Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelemmel teljesítettek.
(189.) 15—

Férfi chifon ingek

a hírneves Schroll-féle chifonból
1 frt 90 kr, 2 frt 20 kr, 2 frt 60 kr

GALLÉROK,
KÉZELŐK,
NYAKKENDŐK,
harisnyák, keztyük.

Napernyők. esernyők.

Kész mosó gyermek ruhácskák,
Brassói posztók,
TRICOT
Peruvien és Doskin.

SZABÓ LAJOS FIAI CZÉGNÉL.

(8.) 100.—

Szöllő gazdák
figyelmébe!

Peronospóra ellen való
permetezéshez

AZURINT

feloldva üvegszámra

ugy RÉZGÁLICZOT,
jegeczes SZÓDÁT

igen jutányos árban ajánl

Rickl József Zelmos.

(3.) 62

3449. ex. 1892. sz.

HIRDETMÉNY

a cs. és kir. közös hadsereg és a magyar kir. honvédség alábbi állomásokon beszállásolt csapatai részére az élelmezési szükségleteknek bérlet útján való általános biztosítására.

A tárgyalás megtartatik

mely napon	mely állomáson és hivatalban	mely állomáson	mely csapat számára	mely időtartamra	a következő katonai élelem-szükségletekre nézve naponként				Az évi szükséglet az alább kimutatott élelmi cikkekben körülbelül áll	Bánatpénz	
					kenyér	zabból	á	á		kenyérre	zabra
-tól	-ig	840	3360	4200	840	zabból	mmázsa	forint			
		gr.	grammal	adag	adag						
1892. évi augusztus 23-án, d. e. 10 órakor		a cs. és kir. katonai élelmezési raktárban Nagyváradon		1. Helyőrségi csapatok, intézetek, elszigetelt és honvédségi csapatok számára.						Az átadásra igényezett összes mennyiségnek értéke után 5 százalékkal számított összegből áll.	
		Nagyvárad	Cs. és kir. hadsereg	1893. január 1.	—	85	591	81	10351		
			M. kir. honvédség	1893. december végéig	—	13	—	—	165		
		Debreczen	Cs. és kir. hadsereg		982	27	154	—	2692		
			M. kir. honvédség		—	62	165	—	2985		
		Álmosd	Cs. és kir. hadsereg		166	7	149	—	2370		
		Debreczen	Cs. és kir. hadsereg	őzéi és tavaszi hadgyakorlatok alkalmával	20000	—	—	—	—		

A legfontosabb feltételek, valamint az ajánlati minta a „Debreczen“ cz. lap 1892. június 25-iki számaiban tétettek közzé.

A részletesebb feltételek a cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok és a m. kir. honvédségek szükségletére nézve két-két összehangzó példányban, külön előkészített, a szállítási feltételeket tartalmazó füzetben foglaltnak és a temesvári, aradi és nagyvárad cs. és kir. élelmezési raktáraknál és a honvédségre nézve a fentidézett állomásokon levő honvédségek naponta délelőtti 9 órától 12 óráig betekintheők.

Ezen szállítási feltételek füzetei eladók és a következő árak mellett bárki által megszerezhetők, és pedig:
a cs. és kir. közös hadsereg szükségletét illetően az előbb említett élelmezési raktáraknál nyomtatott ivenként 4 kr-ért, továbbá a m. kir. honvédség szükségletét illetően minden m. kir. honvédkerületi gyalogezred, zászlóalj és huszárezredparancsnokságnál füzetenként 7 krajczárért.
(317)

Gazdaságoknak

ajánlunk a cséplési évadhoz locomobilfűtésre kitűnően alkalmas
királdi, akna és darabos szenet
a legjutányosabb árban, minden állomásra szállítva.

Megrendelések intézendők a
magyar általános köszémbánya részvény-társulathoz
Budapest, bálvány-utca 8. 12.—

Képvisele Debreczenben: **KLEKNER MANÓ** ur által.

(218.)

Védjegy a cognac-quint-kivonat számára.

Cognac-quint-kivonat.

Kitűnő, egészséges és tartalmas cognac pillanat alatti készítésére, mely a valódi francia cognacot semmiben sem különbözteti, ajánlom e jónak bizonyult különlegességnek.

Ára 1 kilónak (elég 100 liter cognac készítésére) 16 frt o. é. Készítésére utasítás ingyen mellékeltek. Legjobb sikerért és egészséges gyártmányért k

szeskedem **Spiritusz megtakarítás** érhető el fejleszteni a pálinka-erősítő-kivonatom által: ez az italoknak kellemes erőteljes ízét ad és csakis nálam kapható. Ára különként 3 frt 50 kr. (600—1000 literre használati utasítással együtt).

E különlegességeken kívül ajánlom még valamennyi esszenciát, rum, szilvapálinka, törköly, fűkocserű, valamint a létező likörök, szeszitalok, ecet és borecet készítésére fölülmulhatlan minőségben.

Arjegyék ingyen. **POLLÁK KÁROLY FÜLÖP**
Egészséges gyártmányokért kezességet vállalok. esszencia különlegességek gyára PRÁGÁBAN.

●● (Tisztes képviselők kerestetnek.) ●●

(314.)

3-50.

Női-ruhaszövetek, gyapju voileok,
mosó voileok, batist, zephir, atlas-szatin
vásznak, kész fehérmeműek,
szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítők

SZABÓ LAJOS FIAI

czégnél.

(171)

Leszállított árúk az egész idény alatt.

72—